

V
381

CII
3

Spreddikis

taš 12tā Merz = mehneſha deenā

Alluſfneš = baſnižā

turrehtš

no

D. J. P. v. Rühl,

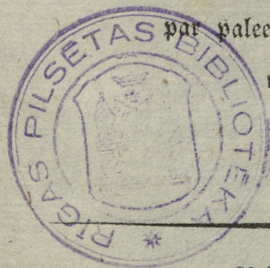
Alluſfneš = un Seltina = draudſes mahžitaja un Waſtas Prabhweſta = waſtšs Prabhweſta.

.....
Lai

mihlai Alluſfneš = un Seltina = draudſei

pat paleekamu peeminneſchannu

drifkehtš.

Mihgā 1820.

Drifkehtš pee J. C. D. Müller.

70

76

KATALOGS

ZA FB
R 4097

252

La Deewa mihlestiba, tā schehlastiba muhsu
Kunga Jesus Kristus un ta fadraudsešana ta
fwehta Garra lai irr ar jums wisseem!

Jau daschu fwehtu deenu effam mehs
ar leelu preeku fwehtijuschi schinni Deewa
namnā, mihli draugi! bes teem basnizasfweht-
keem, ko mehs ifgaddus fwehtijam. Tahda
deena bij, kad mehs preeksch desmits gaddeem
Deewam par to pateizam, ka Widssemmes eedsh-
wotaji jau simts gaddus appaksch Kreewu: Kei-
seru waldisehanas bij laimigi un meerigi dshwo-
juschi. Tahda bij, kad mehs preeksch trim gad-
deem peeminnejam, ka tas Deewa kalps Martin
Lutter preeksch trim simteem gaddeem to kristigu
mahzibu pehs Deewa wahrdeem bij isskaidrojis.
Bet schodeen, mihli draudses, beedri! irr jums
weena labbdarisešana fluddinata, kas jums un
wisseem Widssemmes semneekem ihpaschi peederr;
kas jums us raddu, raddeem un wisseem nahka-
meem laikeem weenu laimigaku dshwofchanu ap-
sohla. Un schi preeziga sinna irr jums schodeen
tikfusi, tahda deenā, kurrā mehs pateizigi pee-
minnam, ka muhsu schehligs Keisers Aleksanders

dewin pazmit gaddus walda. Kurfch apdohmigs zilweks, kas appatsch wiinna waldischanas dsihwo, ne atsihtu to daudsfahrtigu labbumu, fo winsch ne ween sawas walstibas laudim, bet arribsan zittahm tautahm irr fagahdajis? Kurfam ne nahktu prahta, ka winsch ar sawu farra: spehku to breefmigu eenaidneeku uswarresi, kas muhsu walstibu un zittas walstibas pohstija; ka winsch muhsu tehwu semmi un zittas semmes no farra: leesmahm isglahbe un to saldu meeru atdewe? Zapatt schis muhsu schehligs Keisers weenumehr us to dohma un par to gahda, ka wiinna walstibas behrneem labbi klahrohs, ka eeksch semmes gohdiba mahjo, ka schehlastiba un peetizziba fastohpahs, ka taisniba un meers skuhpstrahs, ka pateesiba no semmes isaug un taisniba no debbesim skattahs. Dahw. dseesm. 85, 10 — 14. Tahdu labbumu buhs mums schodeen pateizigi atsiht, kad mehs to deenu swehtijam, kurrâ winsch irr eefahjis waldbiht. Lai tad noteeek, ka tas Apustuls Pahwils mahja 1 Tim. 2, 1 — 4. pahr wifschahm leetahm luhgschanas, peesaukschanas, aisluhgschanas un pateekschanas par muhsu augstu waldineeku, ka mehs meerigi un rahmi dsihwojam eeksch wiffas deewakalposchanas un gohda.

Wiswairak jums tahdas luhgschanas peeklahjahs, kas juhs schodeen ar ne: isskaitamu pulku effat atnahkusch, to jaunu schehlastibu klaufiht, fo juhsu Keisers un juhsu dsimtskungi ums irr nodohmajusch.

Ur preezigu sirdi effat juhs to preekschlassitu fluddinaschanu dsirdejschi, ka jums pehz trim gaddeem buhs eefahkt to brihwibu dabbuht. Kad tas eeksch teem jauneem liffumem nospreests laiks buhs pahrgahjis, tad buhs jums walkas, pehz sawas paschas apdohmaschanas un patikschanas par sawu labklahschanu gahdaht, un sawu maissi un usturru mekleht, fur juhs paschi dohmafeet to wifslabbakt atrast, lai nu buhtu eeksch semmes: kohpschanas, woi zittâ dsihweks: fahrtâ jeb ammatâ, ta, ka ikfats pehz sawas paschas sapraschanas un pehz saweem spehkeem, labbus darbus strahdadams un gohdigi dsihwo: dams, to warrehs pelniht un fagahdaht. Ta nu teescham irr weena leela schehlastiba, tas irr weens leels labbums, par fo jums waijag no sirds preezatees.

Lai tad Deews dohtu, ka schi brihwiba wifseem par labbu un par swehtibu isdohtohs, ka wiffi scho preezigu sinnu ar tahdu prahtu fanemtu, ka peeklahjahs. Tad wehl warretu zerreht, ka no scha laika juhsu labklahschana eefahks wairotees, ka juhsu behdas weeglakas paliks, ka juhs peeaugsteet garrigâ apgaismoschana un sawai kristigat tizzibai par gohdu dsihwofeet.

Klausait tad, luhdsami! klausait, fo es jums no Deewa puffes, ka Kristus kalps, ka juhsu mahzitais un draugs pehz mannas apsinnaschanas no mihslestibas fazzischu. Gan es jau trihsdesmit un trihs gaddus aisweenu ar ruhpe: schanu tahdas mahjibas no Deewa wahrdeem

esmu fluddinajis, kas warreja derrigas buht us juhsu swehtibu. Bet schodeen, to apleezinaju es preefsch ta wiffusinnadama Deewa, schodeen es wairak, ne ka kahda zittâ reisê par to behdas johs, ka manni wahrdi jums pee firds eetu, mihs, ki tizzibas, beedri! Schodeen es luhdsu Deewu ar karstu luhgschanu, ka winsch eefsch man, fa wa wahja kalpa, spehzigs rahditohs; ka winsch man ar sawu swehtu Garru gribbetu klast stah, weht un man palihdseht, tahdus wahrds run, naht, kas sawus swehtus auglus wehl nahkamôs laikôs baggatigi nestu, ka juhsu firdis taptu trauzetas, ka no weenas Deewa bals, kas no debbesim atskann.

Kur zittur sinnatu es smelt scho wajjadfigu gudribu un spehku, ka no paschas bihbeles, no scha awota tohs dshiwibas, ko Deews pats mums irr atwerri? Kur zittur atrastu es to ihstenu gaischumu, ar ko juhsu dwehfeles apgais, moht, ka no scheem wahrdeem, kas mums irr par spihdeklî us muhsu tumfscheem zelleem? Kur nahfschu man weens labbaks padohms, ka no tahm grammatahm, ko paschi tee mahzekli muhsu Kunga Jesus Kristus irr farakstijuschi, kas wisnu ar sawahm azzim redseja un ar sawahm aufim dsirdeja?

Nu tad dohmadams un fataisidamees us scho swehtu deenu esmu es ismeklejis tahdu weetu muhsu swehtôs raffôs. Winna irr atroh, nama eefsch ta Apustula Pehtera pirmas grah matas, ohtrâ nodallâ 16tâ un 17tâ pehrschâ:

Itt, ka tee swabbadneeki, un ne itt ka buhtu jums ta swabbadiba par apfeggu ta launuma, bet itt ka Deewa kalpi.

Turrait wiffus gohdâ: mihlojeet to brahlu draudsibu, bihsteetes Deewu: gohdajt to kehniu.

Das Apustuls Pehteris rakstija scho grah matu us teem kristigeem zilwekeem, kas pee Zuhdu tautas peederreja, un to kristigu tizzibu bij usnehmuschi, un kas tobrihd dshwoja ap pasch paganiskahm waldishanahm. Teem falka winsch, ka kristigeem zilwekeem eefsch wiffahm dshwesfahrtahm buhs deewabihjigi dshwoht un saweem waldneekeem pasklaufiht. Zhpaschi winsch eefsch teem preekschlassiteem wahrdeem runna no swabbadneekeem, tas irr, no brihwlaudim. Jo tee Zuhdi turrejahs par brihweem laudim, par tahdeem, kas ne weena zilweka kalpi bij. Bet starp paganeem bij wehl gruhra kalposchana. Tapehz winsch mahza: Lai nu gan juhs effat swabbadneeki, tad tomehr juhsu swabbadiba naw par apfeggumu ta launuma. Bet juhs paleekat Deewa kalpi. Tam buhs jums pasklaufiht. Das grihb, ka juhs taifni un beswainigi dshwojeet. Turrait tadehl wiffus gohdâ, kurrus Deews pahj jums irr eezehlis par waldneekeem. Ne at raujeet saweem brahteem, kas lihds ar jums pee kristigas draudses peederr, tapehz to mihlestibu, ka wiini paganiskeem kungeem kalpo. Bihsteetes Deewu un gohdajat to kehniu. No scheem wahrdeem juhs warrait fhaidri mahzitees, ar kahdu firdsprahnu jums buhs to labbdarrishanu

fauemt, kas jums schodeen irr fluddinata. Prohti, schi jauna labbdarrischana juhs flubbina 1) us pateizibu; 2) us kristigu prahtu un kristigu dschwoschanu, un 3) us to, ka juhs pee-augtut wissada labba atsichschanâ un gudribâ.

Ea jauna buhschana, kurrâ juhs us preek-schu dschwofeet, flubbina juhs

pirmâ kahrtâ us pateizibu prett Deewu, prett sawu schelligu Keiseru un prett saweent dsimtskungeem.

Deewam jums buhs pateikt par to. Lai gan zilwekt scho labbumu jums irr nodohmajuschu un nospreeduschu, tad tomehr Deews tas irr, kas zilwektu prahtu un dohmas walda, un kas pee wisseem labbeem darbeem sawu fwestibu dohd. So wissa labba dahwana un wissa pilniga dahwanaschana irr no augshenes, kas nahk semme no ta tehwa tahs gaismas. Jehk. 1, 17. Ahsistam mehs winnu kâ to dewesu wissu labbu dahwanu, kâ to, no ka wissi, arr tee wiss masaki preeki nahk, kas muhs eelshgsmo un spir-dsina, zik wairak waijag mums tizzeht, ka tahs leelas labbdarrischanas, ar ko winsch wissus ee-dschwotajus weenas semmes apfwehti, wianna darbs irr? Apustul. darb. gr. 17, 26. Winsch irr darrijis no weenas affins wissu zilwektu-tautu, ka ta dschwotu wirks semmes, un irr eestahdijis tohs papreeksch noliktus laikus un tahs eschas stahdijis, kur teem jadschw. Ea winsch arr schohs laikus preeksch jums irr nolizzis un eestahdijis. Daschi

gads-simti irr aisgahjuschu, fur tas ne warreja notikt. Bet nu tas irr peepildihst, ko juhfu tehwu-tehwi gan wehleja, bet ne dabbuja wiss redseht. Nu buhs tam pehz Deewa prahta notikt. Zeizeet wianna schelastibu ar pasemmigu firdi. Tas naw juhfu nopelnum, ta irr Deewa dahwana. So, kas irr tew, fakka tas Apustuls 1 Kor. 4, 7. ko tu ne effi dabbujis, un ja tu arridsan effi dabbujis, ko leelisees tu, itt, kâ ne buhtu tu to dabbujis? Kad juhs to pasemmigi apdohmaseet, tad juhfu firds jums gan rahdih juhfu apgrehtofschanas prett Deewu, un juhs fazziseet: Kungs, mehs effam mas prett wissu schelastibu un ustizzibu, ko tu taweem nezeenigeem kalpeem un nezeenigahm kalponehm padarri. Zik leels tad buhtu tas grehts, kad juhs scho sawa Deewa mishlestibu ne gribbetut zeenihst, kad juhs scho labbdarrischas nu ar weenu nemeerigu, skummigu prahtu gribbetut faemnt, kad juhs leelidamees gribbetut wairak wehleht un praffiht, ne kâ Deews pehz sawa tehwa-prahtu jums pasnehds. Woi tad ne buhtu us jums ja fakka, kâ Moshus fazzija us teem Israela-behrneem, kurrus winsch no Egip-teru-semmes bij isweddis, un kas aisweenu ne pateizigi prett Deewu apgrehtofjohs: 5 Mosh. 32, 6. 7. Urrig tu tâ tam kungam atmaf-fast, tu trakka un nesaprattiga tauta? Reggi winsch irr taws tehws, kas tew at-pirzis irr, kas tew darrijis un fataisijis irr? Utminn to preekschaju muhschu, nemm wehrâ tohs gaddus no raddu-raddeem,

waiza tawu tehwu, tad winsch tew stah-
stihš, tawus wezzajus, tad winni tew faz-
zihs. Ne atraujeet fawai firdi to preeku, fo
tas pateizigs zilweks bauda, fa juhs nezeenigi ne
tohyat tahdas shehlastibas. Kad juhs Deewa
pateizigi behrni griibat buht, tad juhs arri weh-
ra likseet, fa Deews zaur scho labbdarrishanu,
tapatt, fa zaur zittahm labbdarrishanahm juhs
griib pee few wilkt un labbinaht, lai winnu jo
wairak mihslocut, jo stipraki winnam ustizjetut,
ar jo labbaku prahnu winnam paklausitut; fa
juhs pastahwigi paleekat eeksch tahs zerribas, fa
Deews juhs ne atstahs, fa winsch jums klafte
stahwehs un juhs teescham aplaimohs, kad juhs
tikfai weenumehr pee winna turreseetees.

Bet arridsan fawam shehligam Keiseram
jums peeklahjahs fawu pateizibu parahdiht.
Winsch irr no Deewa us to isredsehts, jums
scho labbumu padarriht. Wisseem faweem ap-
pakschneekeem griib winsch, zil sinnadams un
spehdams, palihdseht. Arr us jums winsch irr
dohmajis, arr par jums gahdajis. Kad waijag
jums preezatees, fa winsch starp faweem ne is-
skaitameem ruhstoscheem walstibas laudim juhs
naw aismirfis, bet ihpaschi par jums gahdajis;
fa pee winna daudstahrtigeem darbeem un lee-
lahm behdahm, schi apgahdashana winnam arr
pee firds gulleja. Ta, fa winna bilde, kas schè
basniza preeksch juhfu azzim irr uszelta, jums
taggadix mihliga rahdahs, ta winna firds irr
shehliga un labprahtiga prett wisseem. Ur leelu
ruhpeschanu, gudribu un taifnibu irr tee likkumi

farakstiti, fo winsch jums par labbu irr apstipri-
najas, fa ne weenam nei ohttram taptu pahri dar-
rihts. Atjehdseet to ar pateizibu. Dataujeetees
us to, fa winsch tik labbi irr gahdajis, fa wai-
jadseja. Lai ne weens fawâ nepateizigâ prah-
tâ eedrohschinajahs to smahdeht un nizzinaht, fo
winsch ihsti ne saproht, jeb ar fo winna ne gau-
figa firds naw meeriga. Kas to darritu, tas
apgrehtotohs prett fawu labbdarritaju. Un kas
wehl zittus us tahdu paschu nepateizibu fahrdi-
natu, tas few un zittus nelaimè un pasufchana
gahstu. Ne, manni mihti! Kad juhs fawu
meeru un laimi wehlejeet un saprohtat, tad nem-
meet ar fluffu pateizibu, kas jums tohy dohts, fa
juhfu augstais waldineeks dabbu sinnaht, fa juhs
winnu ta mihtjeet, fa winsch juhs mihto. Pa-
rahdajt winnam fawu pateizibu zaur to, fa juhs
labprahnt winna pawehleschanas padarrait; lab-
prahnt teem no winna eezelsteem preekschneekeem
paklausait un teem padewigi effat. Jo ta wal-
dishana irr Deewa sullaine, fakka tas fwehts
Pahwils Reem. 13, 4. tew par labbu, bet
ja tu launu darri, tad bihstees; jo ta to
sohbirau welti ne nefs, jo ta irr Deewa sul-
laine, weena atreebeja par sohdbibu tam
laun-darritajam.

Arr faweem dsimts kungeem effect patei-
zigi. Tee jo irr tee, kurreem juhs lihds schim
peederrejat, un kas nu atfakka fawahm teefahm
jeb wakkahm, lai jums taptu laimiga dsihwofcha-
na. Tee jo irr tee, kas juhfu dehl daschas beh-
das un daschu gruhntumu panessihš, kad juhfu

jauna buhſchana eefahs. Woi juhs to ne gribe betut atjehgt? Juhs ſaimneeki, ſas juhs no ſaweem Kungeem tahdas weetas bijat dabbutjuſchi, fur juhs dauds gaddus ar behrneem un behrnus behrneem laimigi dſihwojat, un ſawâ labſlahſchanâ pee augat, woi warrait juhs ſcho labbut mu aiſmirſt? Ak, zeekreiſ irr juhsu waldneeki eekſch behdahm un eekſch truſkuma, eekſch daſchſfahrtingahm nelaimehm, kad ugguns grehſ juhsu mahjas norihja, kad kruffa juhsu labbibu tehreja, kad zaur niknahm ſehrgahm jeb zittahm wainahm juhsu dſihwoſchi pakritte, jums ar naudu, ar labbibu un zittahm waijadſibahm palihdſejufchi? Woi warrait juhs leegt, ka tee eekſch neweffelbahm par jums un juhsu behrneem gahdaja; ka tee gudrus dakterus turreja un dahrgas ſahles pirka, juhsu dſihwibu iſglaht? Woi jums ne waijag to apleezinaht, ka daſch miſhligs leels kungs, daſcha ſchehliga leelamahte tohs gruhti neweffelus ſawâ muifchâ usnehme, tohs apmezleja un ar ſawahm rohkahm kohpe un ſpirdſinaja? Zeeſcham juhs ne warrait bes pateizibas affarahm dohmaht us tahdahm parahdiſchanahm tahs miſheſtibas. Lai nu arr notiftu, ka pehz ſahdeem gaddeem, kad juhs jau to brihwibu buhſfeet dabbutjuſchi, daſch no jums ſawu pahrtiſchchanu zittâs weetas meklehs, fur winnam labbaki patiks, tad tomehr leels pulks, kurreem ſawa wezza dſihwe mihta irr palikkufi, wehlehs turpatt palikt, fur wiſſch meerigi ar ſaweem behrneem dſihwoja. Tahdi, kad wiſſi labbi, pateizigi zilweki irr, labpraht no ſaweem Kun-

geem taps paturret. Tee wiſſus ne noſtums, ne kuſtchs aplam no wiſſu weetas. Miſweenu tahdi paliks ſadraudſinati ar ſaweem wezzeem maifes tehweem. Miſweenu warrehs wiſſi wehl glahtſchchanu un palihdſibu no teem zerreht. Jo, fur pateizigs prahts rahdahs, tur arridsan ne truhtſt palihdſiba iſhtenâ laikâ. Un paſchi tee, ſas nahkamôs laikôs zittâs weetas dſihwohs un kurrus Deews eekſch wiſſu jaunâs dſihwesfahr tas ſwehtihſ, tee jo ne warretu ſcho ſwehtibu atrast, ja winneem ne buhtu no ſaweem kungeem ſchi labbdariſchana dohta, ſas ſchodeen tappe fluddinata. Akſiſtat to, prahtigi buhdami! tad jums ne truhts ta pateiziba.

Bet ne ween us pateizibu ſkubbina juhs ta labbdariſchana, ſas jums ſchodeen irr apſohlita, bet arridsan ohtrâ kahrtâ us kriſtigu prahtu un kriſtigu dſihwoſchanu. Itt kâ ſwabbdneeki, ſalka tee preekſchlaſſiti wahrdi, un ne, itt kâ buhtu jums ta ſwabbdadiba par apſeggu ta launuma. Jums irr weens augſtaks gohds wehl, ne kâ tas wahrds brihwlaudis jums dohd. Juhs effat kriſtigi zilweki, kurrus tas Deewa Dehls irr brihwus darrjis. Ja juhs tas Dehls atſwabbdina, tad buhſfeet juhs teeſcham ſwabbdadi, ſalka Jeſus. Ja wiſſa mahziba un atpeſtiſchana ſawu ſpehku pee juhsu ſirdin parahd, ja juhs zaur wiſſu effat iſglahtbi no ſaweem grehkeem, no ſawahm launahm eerahſchahm, un no wiſſas netaiſnibas, tad wehl effat juhs iſhti brihwi. Tas kriſtigs zilweks, ſas kriſtigu prahtu tur un kriſtigi dſihwo, tas dſihwo

meerigi kaut kahdâ dshwes kahrtâ: lai buhtu Kungs woi appakfchneeks, lai walbineeks woi kalps. Warr buht, ka dasch eefsch sawas nejehd, sibas aplam dohma, ka buhtu ta brihwiba weens apfeggums ta launuma, ka dohtu ta tam zilwekam walkas, pehz sawas pahwehrstas firds kahribahm darriht, ko gribbedams. Ne wifs tã, manni draugi! Juh's paleekat Deewa kalpi, fakka tas Apu stuls. Deews naw weens Deews tahs netaisnib, bas bet tas taisnibas. Ta besdeewiba winnam ne patihk. Kas launs irr, tas ne paleek preeksch winna. Masgaitees, schlihtstaitees, fakka tas Praweets Esaiã 1, 16 — 20 atmetteet juhsu launas darrifchanas no mannahm azzim nohst, mittejeetees launu darriht. Mahzaitees labbu darriht, meklejeet to teesu, palihdsat tam apbehdinatam, isdohdeet bahrinam teesu, teesajeet to atraitnu leetas. Tad nahzeet un lai meh's kohpã teesajamees, fakka tas Kungs. Ja juhs gribbeseet un klauisfeet, tad ehdisfeet juhs to labbumu tahs semmes. Woi ne redsat juhs to ikdeenã ar sawahm azzim, ka bes kristiga prahta un kristigas dshwoschanas tq brihwiba tam zilwekam ne palihds neneeka? Jaw daschi brihwolaudis no wahzeescheem un latweescheem staiga stary jums apkahrt. Ko derr teem ta brihwiba kad winni ne kristigi dshwo, kad winni no sawahm kahribahm sawalbsinatã tam sflinkumam, tai dsherschanai, tai spehleschanai un wiffadeem fauna darbeem padohdahs? Woi winni ne paleek par gahneeki preeksch Deewa un zilwekeem?

Woi winni ne zeefsch leelakas behdas un leelaku truhsumu ne kã tas kalps, kas gohdigi dshwo? Ne aismirstat to, ka Deews zaur sawu Dehlu juhs us augstaku fwehtibu irr aizinajis, ne kã pafaules waldneeki spehj jums apfohliht, prohti us to muhschigu labklahschanu. Sche effat juhs tikkai peemahjotaji un fweeschineeki, fakka tas fwehts Pehsteris. Wiffas pafauligas staryibas mittejahs weenreis — eefsch nahwes. Tad gult tas kalps un tas fwabbadneeks, tas Kungs un tas semneeks weenã semmẽ. Tad weens irr kã ohtrais. Tad wiffus sagaida weena teefa, weena dshiwiba, kas muhschigi paleek. Laimigs buhs tas, kas schinni pafaulẽ tai weetã, fur Deews winnu lizzis, tã buhs fataisjees, ka tas Kungs us winnu warrehs fazzihk: Tu gohdigs un ustizzigs kalps! tu effi par masustizzigs bijs, es eezelschu tew par dauds, ee-eij tawa Kunga preekã! Un us tahdu kristigu prahtu un kristigu dshwoschanu palihdsfeet saweem laudim juhs, kas juhs par preekschneeskeem, wezzakeem, pehrmindereem un teefas wihveem tapfeet wehleti! Matt. 5, 16. 13. Lai juhsu gaischiba spihd Lauschu preekschã, ka tee eerauga juhsu labbus darbus, un gohda juhsu tehwu, kas debbesis irr. Juh's effat tahs semmes fahls, ja nu ta fahls neleeta irr, ar ko taps fahlihts, ta ne derr wairs ne kahdã leetas, bet tas tikkai ahra met-tams un no laudim saminnams.

Nahdajt sawu kristigu prahtu wifswairaf

tad, kad zitti pee jums gudru padohmu mefle, kad tee no jums zerre kahdu labbu pamahzishanu, palihdsibu jeb teesu dabbut.

Tad fargajeetes no negudreem wahrdeem, no nepateefigahm mahzibahm, no netaisnas tees fashanas. Esaias 5, 20. 23. Zo tas Praweets fakka: Woi teem, kas to launu fakka labbu effam, un to labbu launu, kas to tumfibu par gaismu darra un to gaismu par tumfibu, kas to ruhktumu par faldumu darra un to faldu par ruhktumu. Kas to besdeewigu dahwanu dehl taisno un to taisnibu to taisnu no teem atraus. Tapehz, fur buhdami, fo runnadami jeb darridami, bihfreetees Deewu!

Trescha kahrtâ schijums fluddinata schesh lastiba juhs flubbina us to, ka juhs pee augat wiffadâ labbâ atshishchanâ un gudribâ. Tam gudram, labbi ismahzitam zilwekam ne fur ne truhks maise, kad winsch tikfuschu tohs darbus strahdahs, fo winsch proht. Bet tas negudres, kas sawâ jaunibâ neneeka naw mahzijeas, tas ne fur ne atraddihs sawu istishchanu. Kas tahdu labpraht usnems? Us fo tahds irr derrigs? Du waizaju es juhs, manni draugi! sche, preeksch ta dshwa Deewa, kas juhs zaur zaurim pasihst, woi juhs wiffi lihds schim effat pehz tahdas labbas atshishchanas dsinnuschees? Woi effat juhs wiffi par to gahdajuschu, ka juhsu behni no masahm deenahm taptu mahziti un us derrigeem darbeem eeraddinati un flubbinati? Ko atbild juhsu sinnama sirds? Leekat man runnaht, kâ

draugs us saweem draugeem, kâ mahzitaas us sawu draudsi, fo Deews winnam irr ustizzejis, un par kurras swehtibu winnam irr ja gahda. Es esmu jauns pee jums nahzis, es esmu firms starp jums palizjis. Tif dauds gaddus esmu es juhs juhsu pagastods apmeklejis, ar jums tarun najeas, juhsu behnus pahrklausijis un winnus us pirmu swehtu wakkarehdeenu sataisijis. Gan esmu es leelu pulku atraddis, kas sawus behrus labbi bij mahzijuschu, un man irr preeks to apleezinaht preeksch draudses. Bet gan arr tahdus, par kurreem man bij ja nopuhfchahs un as faras ja raud: kas nei patchi sawus behrus mahzija, nei labpraht gribbeja winnus skohlâ fuhcht, nei us zitterem wajjadfigeem darbeem winnus no masahm deenahm flubbinaja, bet likka winnus sawâ walkâ dshwoht, kâ lohpu behrus, ittin kâ ne buhtu winni kristigu zilweku behni, kas Jesus draudse irr usnemti. Ko warrehs tahdi zerreht, kad winni plaschâ pasaulê sawu usturru gribbehs mefleht?

Du tad, luhdsami, gahdajeet par to, ka ta kristiga atshishchana un wiffada gudriba wairojahs juhsu starpâ. Mahzait sawus behrus, kad winni wehl ne spehz zittus darbus darriht, mahzait winnus grahmatas lassihst. Tas grahmatneeks dauds lehtakt un drihsakt sawu atshishchanu wairo, ne kâ tas, kas ne proht lassihst. Tas grahmatneeks paleek apdohmigs, gaitchaks sawâ prahtâ, us wiffadeem darbeem derrigaks. Paschi tee jauni likkumi, kas preeksch jums irr sakstitti, un no muhsu scheshliga Keisera apstipri:

nati, jums tad wehl buhs ihsti labbdarrigi, kad juhs mahkat tohs lassih un fapraft. Tapetz pee auqat atsichanâ un gudribâ. Sahlam. fakk. w. 3, 13. Swehtigs irr tas zilweks, kas gudribu atrohd, fakka Sahlamans, un tas zilweks, kas fapraschanu isdohd. Jo tas irr labbaks ar winnu prezetees, ne kâ ar sudrabu, un winnas augli, ne kâ selts. Winna irr dahrgaka, ne kâ pehrles, un wiss, fo tu warretu eegribbetees, ne irr ar tahs lihdsinajams. Ilga dschwoschana irr pee winnas labbas rohkas un pee winnas kreifas rohkas irr baggatiba un gohds.

Nu, mihli tizzibas beedri! esmu es sawu firbi prett jums isrunnais schai swehtâ wehrâ lees kamâ deenâ, fo jums Deews irr dewis redseht. Kad juhs manneem wahrdeem tizzat, un teem paklausifeet, tad warru es jums no Deewa pufses apsohliht, ka schi deena no jums un no juhsu behrneem un behrnu, behrneem kâ weena laimiga deena taps peeminnetâ un slaweta. Tad wehl warrehs us jums fazzih, kâ Jesus us saweem laudim fazzija: Luhl. 10, 23. 24. Swehtas irr tahs azzis, kas reds, fo juhs redsat, jo es fakku jums, dauds gribbeja redseht, fo juhs redsat, un naw redseischi, un dsirdeht, fo juhs dsirdat, un newa to dsirdeischi.

Lai nu gan tee augli no schahs jaunâs buhs schanas, us kurre juhs schinnis gaddos fataisfeetees, eefahkumâ wehl masi rahdisees, tad to mehr zerreseet no Deewa scheblastibas, ka tee jo gads jo wairofees. Tapatt, kâ zittahm Deewa

labbdarrischanam gaddahs, ka tahs pirmâ eefahkumâ dascheem ihsti ne patih, un tomehr pehz isweizahs un to zilweku tautu ap wehri, tappatt tas arridsan schai labbdarrischanaî gaddisees. Woi tad ta Deewa walstiba, fo tas Deewa Dehls eefsch pafaules pazehle, ne bij ar ridfan eefahkumâ masa un no nepraftigeem zilwektem nizzinajama? Bet Jesus fazzija: Mark. 4, 31. 32. Ittin, kâ weens sinnepes graudinsch, kad tas sehst tohy semme, tas wiss masakais irr, starp wiffas sehklas wirfs semmes. Un kad tas sehst irr, tad pee-aug tas, un tohy leelaks pah wiffahm sahlehni un dabhu leelus sarrus, tâ, ka tee putni appafsch debbes warr winna pa-ehnâ ligsdas darriht, tâ irr ta Deewa walstiba. Un tâ buhs arridsan ar scho labbdarrischanu. Kad juhs pateizigi to fanemfeet, kad juhs fristigu prahtu turreseet un fristigi dschwoseet, kad juhs atsichanâ un gudribâ meklefeet pee-augt, tad arr pee jums ta swehtiba baggatigi rahdisees. Tad warrehs no muhsu Widsemmes fazzih: Dahwid. ds. gr. 85, 10 — 14. Eefsch muhsu semmes gohdiba mahjo, scheblastiba un peetziziba fastohpahs. Taisniba un meers skubpstahs. Ta pateesiba no semmes is-aug un taisniba no debbesim skattahs. Amen.

Ußrunnaſchana

us

teem behrneem preeſch altara.

Laideet tohs behrniaus pee mannint nahkt un ne leedſeet teem, jo tabdeem peederr ta Deewa walſtriba. Ea ſazzija tas Kungs Jeſus, kad wiſch to preezas mahzibu ſluddinaja un to padohmu no tabs Deewa ſchehlaſtibas teem zilwekeem ſinnamu darrija. No teem beſwainigeem behrneem wiſch wairak zerreja, ka tee zeenigi buhtu, to ſwehtibu fa nemt, ko wiſch tai paſaulei tagahdaja. Starp teem usaugſcheem, wezgeem zilwekeem maſ tabdu bij atrohnami, kas ſawas leekas dohmas buhtu atſtahjutchi, kas no taweem grehkeem buhtu atgreſuſchees un ta ſalkoht no jauna pees dſimmuſch. Tapehz aizinaja Jeſus weenu behrnu pee ſewim, wedde to widdu ſtarp teem, un ſazzija: Pateeſi es ſalku jums, ja juhs ne payrwehrſchatees un tohpat, ka tee behrni, tad juhs debbeſu walſtriba ne nahkſeet.

Lapatt es ſchodeen arriſan eſnu ſchohs behrnus fa aizinajis, un ſalku ta, ka tas Peſtitaſ ſazzija: Urr teem peederr ta Deewa labbdarrifchana, kas ſchodeen tai draudſet irr ſluddinata. Zeefcham, mihtli behrni! no jums warram mehs wairak zerreht, ka ta jauna buhtichana, kas jums ar teem jauneem liſkumeem irr apſohlita, ko muhsu ſchehligs Reifers irr apſtirinajis, ka ſchi jauna buhtichana ihpaſchi jums buhs labbdarriga. Juhs effat wehl jauni,

ſawas dſihwibas rihtina, un warrait wehl dauds gaddus paſaule dſihwoht. Starp teem zitteem daſchi jau tik wezzi, daſchi tik neſpehzigi, ka wiſch ne warr ſtipri us to palautees, ka wiſch dabbuhs redſeht tohs preezigus auglus no tabs jaunas ſchehlaſtibas: Tahdi tad ſkattahs ſchodeen us jums ar preeku aſſarahn, ta ſawa ſirdi dohmadami: Ea ſtunda muhsu noeſchanas ne warr wairs tahtu buht. Mehs paſchi, warr buht, ne baudijim to laimi, ko Deews muhsu tehwu ſemmei irr fataiſjis. Bet ſchee muhsu behrni to redſehs un par to preezafees. Zeefcham, us jums ſtahw muhtu zerriba, juhs beſwainigi, kas juhs wehl warrait labbas mahzibas ſanemt un us labbeem darbeem eerastees. Deepſdait muhsu zerribu! Paſlauffait ſaweem wezakeem eekſch ka Kunga, jo tas peeklahjahs. Gohda tehwu un mahti, tas irr tas pirmais bauſlis, kam apſohlifchana irr: ka tew labbi ſlahjahs un tu ilgi dſihwo wirſs ſemmes. Nemmeet wehra to jaunibas laiku, ka juhs gudri tohpat un us labbeem darbeem derrigi. Ne tehrejeet to laiku ar neekeem un blehnam. Ne ſtaigajeet tur, fur launi kahrinataji juhs wilina. Bihtetees Deemu! Wiſch redſ un teefa wiſſus juhsu darbus. Schis Deews, kas irr weens tehws wiſſu to, kas behrni dehwetti tohp debbeſis un ſemmes wirſu, tas lai juhs ſwehti un walda ar ſawu garru. Tas lai jums klaht ſtahw ar ſawu palihdſibu un lai izglahbj juhsu dwehfeles no wiſſa launa, kas ſchinni grehziga paſaule jums warretu us: eet! Wiſch

lai pafarga juhsu dschwibu un juhsu wesselibu!
 Wiasch lai wairo juhsu spehtus un juhsu sapras
 fchanu, ka juhsu tehwi un mahtes juhsu labbe
 darritaji un peederrigi un wiffa draudse gohdu
 un preeku no juns dabbe redseht. Amen.

To dohtu drikkeshanas waltu apleezina.

Lehrpatâ, 20. gawenu-mehnescha
deenâ 1820.

Dr. H. L. Boehlendorff,
Grahmatu-teesas beedris.